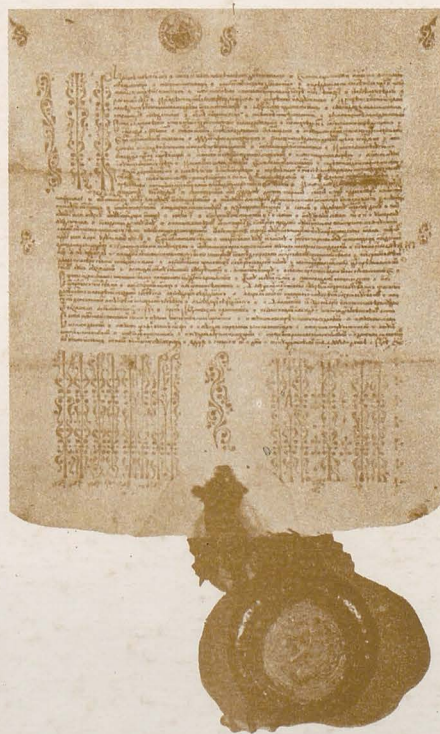

**BULETIN
DE
INFORMARE
SI
DOCUMENTARE ARHIVISTICA**

Nr. 4

**BUCURESTI
1993**

ROMÂNIA
Direcția Generală a Arhivelor Statului

BULETIN
DE
INFORMARE
ȘI
DOCUMENTARE ARHIVISTICĂ

Nr. 4
Martie-Aprilie

P.57170/94

București – 1993

<https://biblioteca-digitala.ro> / <http://arhivelenationale.ro>

Redactor: – lector dr. ADINA BERCIU-DRĂGHICESCU
șef birou documentare D.G.A.S.
Colaborator: – MARGARETA STAN
Realizare grafică și fotoreproducere offset: – OVIDIU LĂZĂRESCU
Montaj și retuș: – ELISABETA DUMITRANA
Copiat plăci: – AUREL VOICU
Tipar offset: – STERICĂ MARINESCU
Legătorie: – MARIN DRAGNEA
Dactilo: – RODICA-VICTORIA CANAE
Tehnoredactare computerizată: 🍏 *Apple MacINTOSH Bârsan & Dulu*
Tel.: 666.50.80

Coperta I – 1587 ianuarie 18. Hrisovul din cancelaria lui Mihnea Vv.,
domnul Țării Românești, prin care dăruiește Episcopiei
Buzău mori și moșii.

Coperta a IV-a – 1918 martie 27, Chișinău. Actul votat de Statul Țării prin
care Basarabia se unește cu mama sa România, „de-a
pururi și pentru totdeauna”.
Arhivele Statului București, Fototeca.

S U M A R

I. ACTIVITĂȚI ARHIVISTICE	5
II. DOCUMENTARE ARHIVISTICĂ	11
– Cronologie. Bibliografie (I)	11
– Normarea practicilor arhivistice: un instrument al erei informaticii (traducere)	15
III. VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ	20
– Al VII-lea curs de paleografie și diplomatică latină organizat de CIBAL. Trieste, 22 februarie–20 martie	20
– Simpozionul „Dimitre Onciul”. Suceava, 20–21 martie	21
– Manifestări științifice consacrate aniversării a 75 de ani de la unirea Basarabiei cu România 27 martie/9 aprilie 1918–1993	23
– „Podul de istorie națională”: 75 de ani de la unirea din 1918. Chișinău, 27–29 martie	24
– Asociația arhiviștilor și prietenilor arhivelor. București, 9 aprilie	25
– Simpozionul „Basarabia – spațiu românesc”. București, 12 aprilie	29
– Participări la sesiuni și simpozioane științifice	29
Emisiuni Radio	30
Manifestări expoziționale	31
Apariții editoriale	31
Lista articolelor publicate de arhiviști în presa locală	32
Dicționar	37
Lista abrevierilor	39

I. ACTIVITĂȚI ARHIVISTICE

ÎMBOGĂȚIREA BAZEI DOCUMENTARE

În cursul lunilor martie-aprilie a.c., filialele Arhivelor Statului au preluat următoarele fonduri de la creatorii și deținătorii de documente:

- Bihor – „C.A.P. Căbești” – 1 m.l.; „Școala maghiară de stat Salonta” – 0,18 m.l.; „Școala primară romano-catolică Salonta” – 0,35 m.l.
- Brașov – albumul „Întâia vizită în America a marelui român și dascăl al neamului, dl. Nicolae Iorga” cu însemnarea pe carte 16 ian. 1931 N. Benchea și 2 fotografii reprezentând sosirea prof. N. Iorga în America, donații oferite de dna Livia Macriș.
- Caraș-Severin – „Comitetul municipal P.C.R. Reșița” (1950–1987); „Consiliul județean F.D.U.S. Caraș-Severin” (1969–1989); „Comitetul orășenesc P.C.R. Caransebeș” (1971–1986); „Consiliul județean Caraș-Severin al Organizației pionierilor” (1968–1985); „Comitetul județean al femeilor Reșița” (1966–1967); „F.D.U.S. Caransebeș” (1973–1984) – total: 48,55 m.l.
- Cluj – „Primăria municipiului Cluj-Napoca” (lucrările comitetului executiv) (1949-1967) – 4,5 m.l.
- Hunedoara – „Registre parohiale ale localității Hărău” (1765–1926) – 1 m.l.
- Mehedinți – „Întreprinderea județeană de gospodărie comunală și locativă Mehedinți” (1965–1986) – 27,50 m.l.; „Inspectoratul școlar jud. Mehedinți” (1975–1986) – 15 m.l.; „Comitetul județean U.T.C. Mehedinți” – 10 m.l.
- Neamț – „Consiliul popular al jud. Neamț” (1968–1985) – 57,75 m.l.
- Sălaj – „Comitetul pentru cultură al jud. Sălaj” (1962–1989) – 7 m.l.
- Suceava – „Registre de stare civilă ale Primăriei comunei Vicovu de Sus” (1868–1902) – 0,20 m.l.
- Teleorman – „Comitetul raional P.C.R. Roșiorii de Vede” – 24 m.l.; F.D.U.S. – 0,45 m.l.
- Timiș – „Teatrul german de stat Timișoara” (1953–1970) – 2,25 m.l.
- Vâlcea – 2 zapise din anii 1857 și 1861, donații oferite de domnul Iepure Stan din comuna Voineasa, jud. Vâlcea; 4 publicații (broșura „Plai

Vâlcean" și bibliografii selective: I. M. Râureanu, Dem. Theodorescu și T. Bălășel), donații oferite de domnul Petre Petria, bibliotecar principal la Biblioteca județeană Vâlcea.

PREGĂTIRE PENTRU MICROFILMARE ȘI MICROFILMARE

Direcția Arhive Centrale:

Arhive feudale, – *pregătire*: fond personal: „Ghibu Onisifor” – 4,30 m.l.; fond familial personale și colecții „Baltazar” – 2,30 m.l.

Arhive – *pregătire*: „Ministerul Propagandei naționale, Buletine” (1944–1948) – administrative 11 m.l.

centrale și culturale

Argeș – *pregătire*: „Prefectura jud. Argeș” (1944–1945) – 4,40 m.l.

Arad – *pregătire*: „Prefectura jud. Arad. Seria Acte administrative” (1875–1876) – 2 m.l. (16 723 file).

Bacău – *pregătire*: „Camera de comerț și industrie Bacău” (1940–1941) – 1 m.l. (5916 file).

Bihor – *pregătire*: „Episcopia romano-catolică Oradea. Seria Acte ecleziastice” (1625–1948); „Episcopia ortodoxă română Oradea” (1769–1953); „Inspectoratul geologic minier Oradea” (1950–1968) – total 11,30 m.l.

Bistrița-Năsăud – *pregătire*: „Administrația fondurilor grănicerești năsăudene” – 1 m.l.

Brașov – *pregătire*: „Prefectura Făgăraș” (1910–1911) – 6,5 m.l.
– *microfilmata*: „Prefectura Făgăraș” (1871) – 4 000 cadre.

Brăila – *pregătire*: „Primăria municipiului Brăila” (1898–1899) – 0,75 m.l.

Buzău – *pregătire*: „Prefectura jud. Rm. Sărat” (1933) – 0,5 m.l.

Călărași – *pregătire*: „Primăria orașului Oltenița” (1924–1926) – 1,30 m.l. (4047 file).

Cluj – *pregătire*: „Episcopia greco-catolică Cluj-Gherla” (1914, 1916, 1918–1920) – 4,20 m.l. (21321 file).
– *microfilmata*: „Episcopia greco-catolică Cluj-Gherla” (1860–1861) – rolele 55–67, 10 995 cadre.

Covasna – *pregătire*: „Registre parohiale de stare civilă” (1696–1950) – 0,50 m.l. (1017 file).

Dâmbovița – *pregătire*: „Prefectura județului Dâmbovița” – 1,8 m.l.

Dolj – *pregătire*: „Prefectura jud. Dolj. Serviciul administrativ” – 2,45 m.l. (11808 file).

Galați – *pregătire*: „Primăria orașului Galați” (1909 și 1919) – 1,20 m.l. (5200 file).

Giurgiu – *pregătire*: „Poliția orașului Giurgiu” – 1,5 m.l. (10000 file).

Harghita – *pregătire*: „Scaunul secuiesc Ciuc” – 0,40 m.l. (464 file).

- Hunedoara – *pregătire*: „Inspectoratul geologic și minier Deva” (1935–1937) – 5 m.l.
- Iași – *pregătire*: „Visteria Moldovei” – 2,70 m.l.
- Maramureș – *pregătire*: „Prefectura jud. Maramureș, Seria Vicecomite – actele prezidențiale ale vicecomitelui” (1914–1919) – 1 m.l.; actele obișnuite ale vicecomitelui (1903–1905 și 1913) – 5, 45 m.l.
- Mehedinți – *pregătire*: „Prefectura Mehedinți” (1932) – 1,50 m.l.
- Prahova – *pregătire*: „Primăria Ploiești” (1948) – 1,20 m.l. (9000 file).
- Sălaj – *pregătire*: „Comitatul Crasna” (1814–1818) – 7,5 m.l.; „Registre de stare civilă” – 36 m.l.
- Suceava – *pregătire*: „Prefectura jud. Baia” (1946) – 2 m.l.
- Timiș – *pregătire*: „Registre de stare civilă” 34, 13 m.l.
- Tulcea – *pregătire*: „Pretura Plășii Tulcea” – 2 m.l.; „Primăria orașului Tulcea, serviciul tehnic și biroul Muncă, sănătate, ocrotire socială” – 1,28 m.l.
- Vâlcea – *pregătire*: „Prefectura jud. Vâlcea” – 5 m.l.;
– *microfilm*: „Prefectura jud. Vâlcea” (1843) – 11500 cadre.

PRELUCRAREA ARHIVISTICĂ A FONDURILOR PENTRU INTRARE ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ

Direcția Arhive centrale:

- Arhive feudale, – *Inventariere*: Colecția „Bălăianu Mihai” – 383 fișe; „Documente personale și colecții istorice” – 498 fișe; fonduri personale – 232 fișe; realizarea anexelor la inventare – 1507 fișe indici;
- Arhive administrative centrale și culturale – *Inventariere*: „D.G.A.S.” – 2 m.l.; „Teatrul național” – 3,05 m.l.; „Curtea superioară administrativă” (1936–1942) – 5,45 m.l.
Verificarea existentului cu inventarul: „Casa regală” (1932–1947) – 23,50 m.l.; „Tribunalul Ilfov, secția a III-a civilă corecțională” – 11 m.l.
Seleționare: „Casa Centrală a Asigurărilor sociale” (1936) – 10 m.l.
- Alba – *Inventariere*: „Consiliul Național Român-Cugir” (1918–1920) – 0,05 m.l.
Ordonare: „Sfatul popular al orașului Alba Iulia”; „Sfatul popular al raionului Alba” (state de plată pe firme și patroni) (1950–1965) – 20 m.l.; „Parohia ortodoxă Sebeș și Protopopiatul ortodox Sebeș” (sec. XIX) – 2 m.l.; „Prefectura jud. Alba, Seria Comitatul Alba Inferioară – acte înregistrate” (1866–1969) – 2 m.l.; „Prefectura jud. Alba. Cabinetul prefectului” (1855–1949) – 1,30 m.l.; „Mitropolia greco-catolică Blaj. Cabinetul mitropolitului” (1730–1945) – 0,30 m.l.
- Arad – *Reinventariere*: „Prefectura jud. Arad, Seria Acte Administrative” (1943) – 1,60 m.l.
- Argeș – *Verificarea existentului cu inventarul*: „Arhiva C.C. al P.C.R.” – 127 m.l.

- Bistrița-Năsăud – *Inventariere și ordonare*: „Judecătoria Beclean” – 6,70 m.l.; „Școala generală Cușma” – 2 m.l.
- Brașov – *Inventariere*: „Colecția de plăci fotografice” – 17 fișe; „Primăria Ghimbav” – 70 fișe; „Primăria Cincu” – 20 fișe.
Ordonare: „Comitetul județean U.T.C.” (1951–1989) – 22 m.l.
- Brăila – *Ordonare și inventariere*: 18 fonduri desprinse din fosta colecție „Posturi și sectoare de jandarmi” – 2,70 m.l.
- Buzău – *Seleționare, recotare, inventariere*: „Sfatul popular al raionului Buzău” – 52 m.l.
- Caraș-Severin – *Ordonare și inventariere*: „Pretura Plășii Sacu” (1899) – 0,20 m.l.; „Comitetul județean al femeilor Caraș-Severin” (1968–1989) – 1,70 m.l.; „Consiliul județean Caraș-Severin al organizației pionierilor” (1974–1985) – 0,40 m.l.; „Școala comercială de ucenici Oravița” (1890–1915) – 0,08 m.l.
- Călărași – *Ordonare și inventariere*: „Comitetul P.C.R. al raionului Călărași” (1964–1965) – 4 m.l.
Verificarea existentului cu inventarul: „Primăria orașului Călărași” (1965–1967); „Penitenciarul Călărași” (1916–1953); „Primăria comunei Călărașii Vechi” (1893–1950); „Primăria comunei Ciocănești” (1864–1970); „Poliția orașului Călărași” (1834–1948); „Pretura Plășii Ciocănești” (1919–1930); „Primăria comunei Constantin Brâncoveanu” (1931–1967); „Primăria comunei Crucea” (1905–1969) – total: 74 m.l.
- Cluj – *Ordonare și inventariere*: „Episcopia greco-catolică Cluj-Gherla” (1914–1915) – 1,20 m.l.; Colecția de documente a Bibliotecii centrale Blaj (1698–1948) – 3,20 m.l.; „Primăria municipiului Turda, registre” (1943–1967) – 8 m.l.; „Primăria orașului Bistrița” (1847–1857) – 0,05 m.l.; „Prefectura jud. Turda – registre” (1901–1910) – 4,10 m.l.; fondurile familiale: Miko Rhedei (1850–1893) – 0,80 m.l.; Teleki din Dumbrăvioara (sec. XVIII–XIX) – 1,80 m.l.; Josika (1634–1889) – 7 m.l.; fondul personal Eugen Ausch (1883–1950) – 0,50 m.l.
Verificarea existentului cu inventarul: „Episcopia greco-catolică” (1914, 1915) – 1,20 m.l.; „Liceul maghiar de băieți nr. 2” (1948–1959) – 4 m.l.
- Covasna – *Ordonare și verificarea existentului cu inventarul*: „Primăria orașului Sf. Gheorghe” (1932) – 2,75 m.l.
- Dolj – *Ordonare și inventariere*: Fondurile personale „Dr. Mihail Cănciulescu”; „Constantin Argetoianu”; „Alexandru Kiriteșcu” – total 1,10 m.l.
- Giurgiu – *Inventariere*: „Comitetul județean P.C.R. Giurgiu”.
- Gorj – *Verificarea existentului cu inventarul*: „Camera de agricultură a jud. Gorj” – 21,50 m.l.
- Harghita – *Verificarea existentului cu inventarul*: „Fabrica de cherestea V.D. Cocea”; „Primăria Vlăhița”; „Întreprinderea Tancsics Mihaly”; Întreprinderea 1 Mai – Miercurea Ciuc”; Colecția „Actelor de naționalizare”; „Întreprinderea de mangal Odorhei”; „Fabrica de

cherestea Valeriu Dușa"; „Banca de Investiții Miercurea Ciuc";
Fabrica de cherestea Lomaș"; „Întreprinderea Amilleum Sânsimion"
– total 241,90 m.l.

Seleționare: Jurnale de casă și fișe contabile din fondul „Banca de
investiții” – 10,50 m.l.

- Hunedoara – *Ordonare, inventariere, seleționare:* „Legiunea de jandarmi
Hunedoara” (1940–1941) – 1 m.l.; „Protopopiatul greco-catolic
Lupeni” (1790–1940) – 4 m.l.; „Comisariatul de poliție Petroșani”
(1936–1939) – 1 m.l.
- Iași – *Inventariere:* „Comitetul județean P.C.R. Iași” – 250 u.a.; bibliotecă –
260 cărți.
Verificarea existentului cu inventarul: „Academia de Arte Frumoase”
– 8 m.l.; „Parchetul Curții de Apel” – 2 m.l.
- Maramureș – *Ordonare și inventariere:* „Prefectura jud. Maramureș” (1934) –
1 m.l.; „Oficiul de C.F. Sighet” (1909) – 1 m.l.
- Mehedinți – *Ordonare:* „Comitetul orășenesc P.C.R. Orșova” (1977–1985) – 5 m.l.;
„Tribunalul Mehedinți” (1895–1898) – 1,50 m.l.
- Olt – *Ordonare:* „Recensământul” (1941).
- Sălaj – *Ordonare și inventariere:* „Comitatul Crasna” (1814–1818) – 8,5 m.l.;
„Comitetele raionale ale sindicatelor: Zalău (1960–1967); Cehu
Silvaniei (1960–1968); Simleul Silvaniei” (1959–1968) – 3 m.l.;
„Consiliul județean al sindicatelor” (1968–1986) – 13,15 m.l.;
„Comitetul de Cruce Roșie al jud. Sălaj” (1972–1985) – 1 m.l.;
„Comisiile raionale ale Uniunii Femeilor Democrate din România:
Zalău (1953–1967); Simleul Silvaniei” (1950–1967) – 3,15 m.l.
Verificarea existentului cu inventarul: „Comitatul Crasna” (1814–1818) –
8,5 m.l.
- Sibiu – *Ordonare și inventariere:* „Pimen Constantinescu” – 1,50 m.l.;
„Consiliul național săsesc” (1918–1925) – 1,10 m.l.; Fonduri
administrative (1905–1921) – 1,40 m.l.; „Liceul evanghelic C.A. de fete
din Sibiu” (1901–1926) – 1,10 m.l.; „Universitatea săsească – partea
structurală Caseria alodială” (sec. XVIII–XIX) – 4 m.l.
Verificarea existentului cu inventarul: „Magistratul orașului Sibiu”
(1854) – 0,60 m.l.
- Teleorman – *Verificarea existentului cu inventarul:* „Inspectoratul școlar
Teleorman” – 15,50 m.l.; „Liceul teoretic de băieți Turnu Măgurele” –
4,50 m.l.; „Liceul comercial Turnu Măgurele” – 7,50 m.l.; „Liceul
industrial de fete Turnu Măgurele” – 3,85 m.l.
Refondare, seleționare, reordonare și reinventariere: „Prefectura
județului Teleorman” – 1 m.l.
- Timiș – *Ordonare, fișare, seleționare:* fondurile „Pretura plășii Lugoj”
(1949–1950) – 2 m.l.; „Creditul național agricol” – 0,45 m.l.;
„Tribunalul județului Timiș – Torontal” – 22 m.l.; fondul personal
„Balint Iszak Laszlo” – 0,50 m.l.

Verificarea existentului cu inventarul: „Întreprinderea carboniferă Baia Nouă (registre)” – 2 m.l.; „Trustul minier Anina” – 1,70 m.l.; fondurile personale: „Ormoș” – 2 m.l.; „Bojan” – 1,30 m.l.

- Vaslui
- Vâlcea
- *Inventariere: „P.C.R.–Bîrlad”.*
  - *Ordonare și inventariere: „Prefectura Vâlcea” (1925–1937) – 9,60 m.l.*
Verificarea existentului cu inventarul: „Judecătoria Bălcești” (1931–1952) – 9,36 m.l.

II. DOCUMENTARE ARHIVISTICĂ

CRONOLOGIE. BIBLIOGRAFIE (I)

Lector dr. Adina Berciu-Drăghicescu
șef birou documentare D.G.A.S.

- Alexandrescu Vianu, Maria. *Sur la chronologie de la stèle de Quintus Philippicus Ion.* Epigraphica, Travaux dédiés au VIIe Congrès d'épigraphie grecque et latine. București, Ed. Acad., 1977, p. 65–68.
- Anania, Valeriu. *Dionisie cel Mic (470–540) – creatorul cronologiei moderne.* În: „Magazin Istoric”, 15, 1981, nr. 2, p. 28–29.
- Andreescu, Ștefan. *Limitele cronologice ale dominației otomane în țările române.* În: R.I., 1974, nr. 3, p. 399–412.
- Andruș, Rodica. *Calendarele românești hunedorene.* În: „Sargetia”, 18–19, 1984–1985, p. 435–443.
- Année, Ant, ... *Bibliomappe. Chronologie historique et géographique, par MM Année et Vivien*, tome I, Paris, 1827, XVI + 180 p. (I).
- Artimon, Alexandru. *Cronologia mormintelor și a descoperirilor monetare din Complexul arheologic medieval de la Biserica Sf. Dumitru din Suceava (sec. XV–XVIII).* În: „Studii și Materiale de Istorie”, București, 3, 1973, p. 137–157.
- Babeș, Mircea. *Problèmes de la chronologie de la culture géto-dace à la lumière des fouilles de Cărlomănești.* În: „Dacia, N.S.” 19, 1975, p. 125–139.
- Bacaloglu, Emanoilu. *Despre calendariu. Discursul de recepție în Academia Română de Emanoil Bacaloglu și răspunsul domnului Ionu Ghica cetite în ședința solemnă ținută la 20 martie 1880 sub președinția M.S.R. Domnitorului,* București, A.A.R.M.S.I., serie II, tom II, 1880, 33 p.
- Barbu, V. *Considérations chronologiques basées sur les données fournies par les inventaires funéraires des nécropoles tomitaines.* În: „Studii clasice”, 3, 1961, p. 203–226.
- Bauman, Victor. *Observații arheologice asupra poziției și cronologiei așezărilor romane din zona de nord a Niculițelului.* În: „Peuce” 4, 1975, p. 109–123.

- Bălan, Constantin. *Nouvelles recherches dans la domaine des disciplines auxiliaire de l'histoire*. În: R.R.H., t. II, 1963, nr. 2, p. 387–408.
- Bărbulescu Petre, Ionel Cloșcă. *Repere de cronologie internațională (1941–1945)*. Prefață de Nicolae Ecobescu. București, Ed. Științifică și Enciclopedică, 1982, 412 p.
- Bătrâna Lia, Bătrâna Adrian. *Mărturii heraldice cu privire la începuturile statului feudal independent Moldova*. În: „Constituțiunea Statelor românești”, București, Ed. Acad., 1980, p. 195–208.
- Berciu, Dumitru. *Contribuții la problema neoliticului în România în lumina noilor cercetări*, București, Ed. Acad., 1961, 594 p.
- Berciu, Dumitru. *Cultura Hamangia. Noi contribuții*, vol. I, București, Ed. Acad., 1966, 323 p.
- Berciu, Dumitru. *Zorile istoriei în Carpați și la Dunăre*. București, Ed. Științifică, 1966, 316 p.
- Berger, Teodor. *Synchronists be Universal Historie der Vornehmsten Europæischen Reiche und Staaten, von Erschaffung der Welt bis auf das jetztlauffende 1743. Jahr, aus bewaehrten Urkunden, mit beigefuegten Anmerkungen*. În: „XXXIV Tabellen entworfen und mit noethigen Register verschen von Theodor Berger”. Coburg und Leipzig, Druckts und verlegts Georg Otto, 1743, 49 f.
- Berindei, Dan. *Guvernele lui Alexandru Ioan Cuza (1859–1866). Liste de miniștri*. În: „R.A.”, 2, 1959, nr. 1, p. 147–163.
- Berindei, Dan. *Tableau chronologique de l'histoire roumaine. Archives Diplomatiques Consulaires Genève*. Genève, 1968, p. 342–345.
- Bibliografia istorică a României, vol. I (1944–1969), autori: Ioachim Crăciun, Gh. Hristodol, Marcel Știrban, Ludovic Báthory, Gh. Iancu, Gelu Neamțu, Gh. Dumitrașcu, București, Ed. Acad., 1970, p. 52; vol. IV (1969–1974), autori: Gh. Hristodol, Marcel Știrban, Ludovic Báthory, Gh. Iancu, Nicolae Bocșan, Ludovic Iordáky, București, Ed. Acad., 1975, p. 86; vol. V (1974–1979), autori: Ștefan Pascu, Gh. Hristodol, Marcel Știrban, Ludovic Báthory, Gh. Iancu, Nicolae Bocșan, Ioan Nistor, București, Ed. Acad., 1980, p. 61. vol. VI (1979–1984), autori: Ștefan Pascu, Gh. Hristodol, Ludovic Báthory, Gh. Iancu, Adrian Rusu, Nicolae Păun, Stelian Mândruț, Ioan Nistor, București, Ed. Acad., 1985, p. 74; vol. VII (1984–1989), autori: Gh. Hristodol, Ludovic Báthory, Gh. Iancu, Delia Margo, Nicolae Păun, Stelian Mândruț, Constantin Ivănuș, București, Ed. Acad. 1990, p. 64.
- Bitiri, Maria. *Cu privire la începuturile paleoliticului superior în România*. În: „Studii și Cercetări de Istorie Veche”, 16, 1965, nr. 1, p. 5–16.
- Blücher, Gebhard. *Posibilitățile de datare cu ajutorul filigranelor. Un model matematic*. În: „Revista Bibliografică”, București, 22, 1969, nr. 10, p. 618–623.
- Boldur, A. *Lista domnitorilor*. În: „C.I.”, vol. XVIII, 1943, p. 492–493.
- Boniface, Alexandre. *Ephémérides classiques, présentant, jour par jour, les événements principaux de l'histoire universelle et l'analyse biographique des rois, des guerriers, des poètes,... A l'usage des collèges, des maisons d'éducation des deux sexes etc.* Tome I–IV, Paris: Chez Pillet Ainé, 1827.
- Bucholzer, Abraham. *Index chronologieus, Cura fecunda Gottfridi Bucholzeri... locupletotus... ab eo tempore ubi poter desijt, usq.; ad finem anni 1598 fideliter*

continuatus. Ad calcem accessit rerum ac nominum memorabilium Index... Gorbicii: Excusus Typir... Iohann's Rhambae, 1599. 15 f + 832-944 p.

- Bouillet, M. N. *Atlas universel d'histoire et de géographie...* deuxième édition, Paris, Ed. Hachette, 1872. 1 f+1035 p., cu tab. + 12 f. pl. + 88 f.h.
- Brinckmeier, Eduard. *Praktisches handbuch der historischen Chronologie aller Zeiten und Völker, besonders des Mittelalters...* von Eduard Brinckmeier. Zweite, vollständig umgearbeitete und vermehrte Auflage, Berlin, Gustav Hempel, 1882. XXIV + 504 p. (Historisch – diplomatisch chronologische Anweisung...).
- Bujoreanu, St. *Un cronograf manuscris la Huși. În: „Mitropolia Moldovei și Sucevei”, Iași, 48, 1972, nr. 7–8, p. 627–634.*
- Calmette G. *Ephémérides historiques, littéraires, scientifiques etc. (1300–1895), Paris, (1895), vm + 376 p.*
- Calvisius, Sethus. *Opus chronologicum ad annum MDCLXXXV. Conknuatam, lui praemissa est Isagoge Chronologica, subijuncta appendix Epistolarum et judiciorum de hoc Opere, nec non controversiorum Chronologicarum, nune primum ex MSC, CL Autoris collectarum... lum Indice personarum rerum gestarum copioso.* Frankfurt ad Moenum et Lipscae: Apud Christianum Gensch, 1685, 74 p + 2 f portr.
- Capelli, A. *Cronologia, cronografia e calendario perpetuo. Dal principio dell'Era Criskana ai giorni nostri. Tarole cronologico-sincrone e quadri sinottici per verificare la date storiche.* Ieconda edizione interamente rifata ed ampliata. Milano. Ulrico Hoepli, 1960. XI + 566 p (Manuali Hoepli).
- Cardaș, Gh. *Odiseea celui mai vechi manuscris inedit al cronicii lui Grigore Ureche. În: MO, 22, 1970, nr. 5–6, p. 567–586.*
- Cavaignac, Prof. E(ugène). *Chronologie à l'usage des candidats aux examens d'histoire.* Paris, Payot, 1925, 214 p.
- Cavaignac (Prof., E.). *Chronologie de l'histoire mondiale, deuxième édition revue et augmentée,* Paris, 1934, 231 p.
- Catalogul publicațiilor Academiei Române 1867–1937. Cronologie II. Alfabetice,* București, 1938.
- Cantacuzino, Gh. I. *Probleme ale cronologiei minelor fostei mănăstiri Vodița (sec. XIV–XV). În: SCIV, 1971, 22, nr. 3, p. 469–477.*
- Cantacuzino, Gh. I. *Unele probleme istorice privind așezările medievale muntene în lumina cercetărilor arheologice de la Cernica. În: SCIV, 14, 1963, nr. 2, p. 361–394.*
- Cazacu, Matei. *Precizări privind cronologia domnilor munteni din deceniul 5 al secolului al XV-lea. În: „Studii. R.I.”, 23, 1970, nr. 3, p. 607–608.*
- Cârciumaru, Marin. *Cercetări paleoclimatice într-o secvență stratigrafică cu Elephas trogontherii și unelte paleolitice premusteriene de la Amărăști-Fărcaș. În: SCIVA, 32, 1981, nr. 2, p. 261–264.*
- Cârciumaru, Marin. *Câteva datări cu C₁₄ în contextul schemei paleoclimatice a pleistocenului superior din România. În: SCIVA, 33, 1982, nr. 4, p. 395–401.*

- Cârciumaru, Marin. *Noi determinări de semințe carbonizate și impresiuni de semințe descoperite în straturile arheologice din Moldova*. În: „Anuarul Muzeului Județean”, Suceava, 10, 1983, p. 827–834.
- Cârciumaru, Marin. *L'Environnement et la géochronologie du paléolithique et de l'épipaléolithique de la Roumanie*. În: „La Genèse et l'évolution des cultures paléolithiques sur le territoire de la Roumanie”, Iași, Univ. din Iași, 1987, p. 97–104.
- Cârciumaru, Marin; Păunescu, Alexandru. *Cronostratigrafia și paleoclimatul tardenozianului din depresiunea Întorsătura Buzăului*. În: SCIVA, 26, 1975, nr. 3, pag. 315–341.
- Céré, Roger; Charles Rousseau. *Chronologie du conflit mondial (1935–1945)*, Paris, Société d'Éditions Françaises et Internationales, 1945, 623 p.
- Céré, Roger; Henry Peyret. *L'évolution du monde. Chronologie 1945*. Paris: Société d'éditions françaises et internationales, 1946, 608 p. cu h + 8 f. pl.
- Cernovodeanu, Paul. *Cronograful mitropolitului Dimitrie al Rostovului în Țările Române*. În: MO, 22, 1970, nr. 7–8, p. 692–704.
- Chirică, Vasile. *Datarea prin C₁₄ a unor locuiri gravettiene de la Mitoc – Malul Galben (com. Mitoc, jud. Botoșani)*. În: SCIVA, 1984, 35, nr. 1, p. 74–79.
- Chirilă, Eugen; Mihăiescu Gabriel. *Tezaurul monetar de la Căpriaru (jud. Dâmbovița). Contribuții la studiul cronologiei și circulației tetradrahmelor Macedoniei Prima și ale Insulei Thasos (pe teritoriul Daciei)*. Târgoviște, Muzeul județean Dâmbovița, 1969, 39 p. fig. 4.
- Chirilă Eugen, Lucăcel Vasile. *Contribuții la cronologia tetradrahmelor thasiene de tip Dionysos-Heracles (Tezaurul de la Petrindu)*. În: A.M., 3, 1979, p. 89–101.
- Caytraeus, David. *Chronologia historiae Herodot et Thucydides*. Helmaestadii: Ex. officina Typographica Iacobi Lucij, 1593, 6 f. + 383 p + 110 p.
- Clinton, Henry Fynes. *Fast Hellenici. The civil literary chronology of Greece*. Vol. I–III. Oxford, At the University Press, 1834–1851.
- Cociu, Mircea. *Izvoarele și datarea „Anonimului brâncovenesc”. O reconsiderare a argumentelor*. În: „Revista de Istorie și Teorie Literară”, 26, 1977, nr. 4, p. 521–534.
- Comșa, Eugen. *Câteva secvențe dendrocronologice din așezarea neolitică de la Radovanu*. În: SCIVA, 32, 1981, nr. 1, p. 145–149.
- Comșa, Eugen. *Câteva considerații cu privire la unele probleme ale periodizării culturii Cucuteni*. În: „Memoria Antiquitatis”, Piatra-Neamț, I, 1974–1976, apărut 1981, p. 227–231.
- Comșa, Eugen. *Alte secvențe dendrocronologice din așezarea neolitică de la Radovanu*. În: SCIVA, 1982, 33, nr. 2, p. 232–235.
- Corfus, Ilie. *Adăogiri la arhondologia Moldovei în anii 1827–1828*. În: RIR, XVI, 1946, fasc. IV, p. 360–363. Liste de boieri.
- Corfus, Ilie. *Îndreptări la documente din colecția Hurmuzaki*. În: RIR, XVII, 1947, fasc. I–II, p. 158–161. Corectări de date a documentelor.

- Chronique des événements politiques et économiques dans le Bassin Danubiène.* 1918–1936. Tome I: Autriche; II: Bulgaria; III: Tchecoslovaquie; IV: Jougoslavie. Paris, 1938.
- Chronologia principum sive series et succesio romanorum pontificum, regum Augustiss imperatorum,* Venetis, 1672, 84 p.
- Chronologie (paléolithique – 900).* În: „Roumanie. Pages d’Histoire”, 5, 1980, nr. 1, p. 224–279.
- Chronologie – Revoluția română de la 1848–1849.* În: RRH, 13, 1988, nr. 2, p. 6–21.
- Culică, Vasile. *Observații cu privire la locul tipului „Rasa” în cronologia emisiunilor numismatice geto-dacice.* În: „Ialomîța. Studii și comunicări de muzeografie, arheologie, istorie și etnografie”, Slobozia, 1977, p. 69–74.
- Custurea, Gabriel. *Precizări cu privire la cronologia unor monede medievale descoperite la Păcuiul lui Soare.* În: SCIVA, 31, 1980, nr. 4, p. 641–642.
- Daicoviciu, Hădrian. *Cronologia regilor daci.* În vol. *Unitate și continuitate în istoria poporului român*, București, Ed. Acad., 1968, p. 65–72.
- Daicoviciu, Hădrian; Glodariu, Ion. *Considerații asupra cronologiei așezării dacice de la Fețele albe.* În: AMN, 6, 1969, p. 465–473.
- Daicoviciu, Hădrian; Glodariu, Ion. *Puncte de reper pentru cronologia cetăților și așezărilor dacice din Munții Orăștiei.* În: AMN, 13, 1976, p. 71–80.
- Delyser, F. *Chronologie de la guerre mondiale de Serajevo a Versailles 28 juin 1914–28 juin 1919.* Paris, 1938, 263 p.

NORMAREA PRACTICILOR ARHIVISTICE: UN INSTRUMENT AL EREI INFORMATICII*

*Kent Haworth
(Canada)*

Norme de descriere

Elaborarea de norme privind descrierea unităților arhivistice constituie o problemă de interes pentru arhiviștii din majoritatea țărilor, aceștia fiind preocupați de descrierea documentelor în vederea cunoașterii și informării beneficiarilor cu privire la acestea.

Calitatea descrierii arhivistice reflectă capacitatea arhivistului de a comunica informația exactă cu privire la fonduri și colecții. Ultimele inițiative de normare a descrierii arhivistice în diverse țări au atras atenția arhiviștilor asupra naturii arhivelor, asupra principiilor și a structurilor ce se impun pentru efectuarea unei descrieri arhivistice corecte.

---

* Raport susținut la Al XII-lea Congres Internațional al Arhivelor. Montreal, sept. 1992. Se află la biblioteca D.G.A.S. la cota IV 6857.

Obiectul descrierii arhivistice

Chiar dacă una din principalele sarcini ale arhivistului constă în a descrie fondurile și colecțiile, nu întotdeauna se urmărește obiectivul și anume reprezentarea cu exactitate a documentelor de arhivă. Descrierile servesc la plasarea documentelor în contextul creării lor. Competența în materie de evaluare și descriere este principala datorie a arhivistului în procesul de gestionare a informației. Descrierea exactă a documentelor reprezintă sau reflectă responsabilitatea arhivistului în păstrarea integrității fondurilor și accesul la informația conținută în arhive.

Practica normării trebuie să se bazeze pe teoria, principiile și metodologia aplicate tradițional de către arhiviști.

Legătura între normele și descrierea arhivistică

Interesul personal și cel al întregii societăți au stimulat procesul de normalizare. Pe această bază societatea și componentele sale particulare au elaborat și acceptat unele tipuri de norme. O normă, indiferent de formă și de tip, reprezintă un enunț al autorilor săi, care cred că munca lor va fi înțeleasă, acceptată și pusă în aplicare de către piață. În mediul arhivistic, „piața” cuprinde pe utilizatorii, documentariștii, arhiviștii, bibliotecarii și analiștii de sisteme de informare, care utilizează un aspect al tehnologiei informației, pentru a-și rezolva problemele.

Motivele elaborării normelor

Elaborarea și punerea în aplicare a normelor descriptive vor ameliora comunicarea informației privitoare la fondurile documentare. Nu este posibilă împărțirea informației descriptive la o bază comună de date sau între baze de date, dacă procesul de intrare a informației nu este normalizat. Această normalizare trebuie să intervină cât mai curând posibil, din primele stadii ale ciclului de viață al documentelor. De regulă, sunt concepute și puse în aplicare sisteme de clasificare a dosarelor. Guvernele, care adoptă legi referitoare la accesul la informație, au stabilit regimuri de acces, care permit cetățenilor să găsească informația pe care o caută.

Toate aceste produse sunt baze de date, stabilite de către arhiviști, creatori și gestionari de documente, constituind forme diverse de descriere a informației.

O mai bună înțelegere este un alt factor care justifică elaborarea și punerea în aplicare a normelor descriptive într-un sistem de gestiune a informației. Absența normelor arhivistice de descriere poate să producă instrumente de cercetare incoerente, fără formă și înțeles, care creează confuzie în rândul utilizatorilor.

Se poate spune că practicile descriptive normalizate constituie o „gramatică” specializată. Faptul de a structura descrierile după un format normalizat, de a defini câmpurile și elementele în interiorul descrierii, și chiar de a prescrie punctuația între câmpuri și elemente, îi ajută foarte mult pe utilizatori în înțelegerea enunțurilor privind semnificația și autenticitatea arhivelor în descrierile arhivistice. Elaborarea și punerea în aplicare a normelor descriptive va îmbunătăți modul nostru de a comunica

informația din arhive, permițând totodată utilizatorilor noștri să înțeleagă mai bine natura și conținutul arhivelor.

Costul este de asemenea un factor de motivare a procesului de normalizare, avantajele economice fiind principala cauză a elaborării și punerii în aplicare cu succes a normelor. Dincolo de realizarea unor importante economii, elaborarea normelor descriptive stimulează realizarea proiectelor în colaborare, stabilind un consens și angajând un dialog cu ceilalți gestionari ai informației, care sunt bibliotecarii, documentariștii, gestionarii de documente și analiștii de sisteme.

În concluzie, patru factori justifică elaborarea și punerea în aplicare a normelor descriptive, și anume: costul, colaborarea, comunicarea și înțelegerea. Impactul cu acești factori poate fi local, național și internațional, însă gradul de punere în aplicare a normelor la un nivel sau altul va varia, în funcție de nivelul sau sfera de competență unde pot fi aplicate. De exemplu, normele minime stabilite la nivel internațional pot fi prea generale pentru a fi aplicate la nivel local, iar normele adoptate la nivel local pot fi prea complexe pentru a fi acceptate la nivel național sau internațional.

Totuși, oricare ar fi nivelul, normele de descriere recunoscute de către arhiviști vor deveni parte integrantă a științei și metodologiei arhivistului în era informației.

Normalizarea descrierii arhivistică în era informației

În loc de a lua în considerare interesul altor discipline, arhiviștii trebuie să urmeze percepțiile arhivisticii, o știință completă prin ea însăși și demnă, ca oricare altă disciplină.

Arhivele sunt o sursă culturală de neînlocuit, acesta este un adevăr ce trebuie comunicat și făcut înțeles organismelor, care le patronază și mediilor mai largi, care le susțin. Arhiviștii trebuie să recunoască și să accepte că informația este un activ administrativ și cunoștințele și experiența lor trebuie împărțite cu alți profesioniști ai informației, într-o gestiune eficientă și eficientă. Norma descriptivă este un mijloc pe care arhivistul îl poate utiliza pentru a transmite aceste cunoștințe.

Într-un sistem modern de gestiune a informației, normarea titlurilor de dosare sau de serii, a câmpului și notelor conținutului etc. are loc mai degrabă în stadiul activ al ciclului de viață decât în timpul fazei arhivistică.

Actualmente numeroși arhiviști consacră o mare parte a timpului lor redactării de noi descrieri de documente arhivistică care le sunt transferate. Planurile clasificării dosarelor, calendarelor de conservare a documentelor, structurile descriptive arhivistică și bibliografice sunt structuri de date, care definesc diversele elemente de date necesare pentru a descrie și administra informația într-un mod eficient în diverse stadii ale ciclului de viață.

Normele de structuri sunt elaborate independent de către profesioniștii responsabili ai gestiunii de informație, la diverse stadii ale ciclului de viață. Elaborarea sistemelor de gestiune a informației impune recurgerea la strategii de colaborare din partea fiecărei profesii, raportate la gestiunea de informație.

Arhiviștii sunt în măsură să influențeze normele sistemelor de informație și să stabilească cum să descrie informația în aceste sisteme.

Principiul respectului față de fonduri, după care documentele unui creator trebuie să fie conservate împreună și să nu fie ordonate cu acelea ale altui creator, este un principiu arhivistic care servește interesele celei mai mari părți a creatorilor de documente.

Principiile respectate de către arhiviști în materie de organizare și de descriere a documentelor sunt conforme cu modul în care este creată, acumulată și utilizată informația. Acest fapt este în centrul apărării filosofice a arhivelor preconizată de Jenkinson în anul 1922.

Arhiviștii vor deveni parte integrantă a procesului de gestiune a informației, dacă vor fi capabili să demonstreze competența lor profesională. Pentru a fi respectați cu titlul de profesioniști ai gestiunii, arhiviștii trebuie să-și îndeplinească sarcinile de verificali ai informației și să elaboreze tehnici în scopul de a transforma informația în izvoare și de a aplica procesele de responsabilitate morală în materie. Astfel profesiunea de arhivist se găsește mai degrabă în centrul decât la periferia unui sistem modern al gestiunii de informație.

Problema normelor descriptive când arhiviștii nu vor mai fi păzitori ai informației

Dacă arhiviștii, în noul lor rol de „apărători ai normelor”, au șansa de a se plasa în centrul procesului de gestiune a informației, ei vor reconsidera, probabil, dacă le convine sau, chiar, dacă este practic, să fie responsabili cu garda fizică a informației arhivistice. În domeniul gestiunii de informație electronică problema este cu atât mai evidentă și apăsătoare. Puține arhive au achiziționat documente lizibile scrise la mașină, iar cele care au făcut-o, adesea nu au instalațiile necesare pentru a le păstra sau a le oferi utilizatorilor. Pe plan organizatoric documentele electronice scapă controlului arhivistic în ceea ce privește conceptul de depozit. Gestiunea documentelor electronice pune arhiviștilor numeroase probleme, în special în ceea ce privește descrierea lor. Arhiviștii pot profita de dezvoltarea tehnologică pentru a remodela rolul lor tradițional de păstrători și pentru a face în așa fel, încât sistemele de informare de orice fel să țină seama de dimensiunea arhivistică. Deja sunt bine lansate diverse proiecte de normalizare a descrierii arhivistice la nivel național. Consiliul internațional al arhivelor a stabilit o Comisie ad-hoc cu privire la normele de descriere, care constituie o inițiativă majoră de normalizare a funcției arhivistice la nivel internațional.

Concluzie

Elaborarea și punerea în aplicare a normelor descriptive arhivistice prezintă și probleme privind posibilitățile arhiviștilor în era informației. Normalizarea descrierilor arhivistice va evidenția persoanele cele mai eficiente, cu cea mai mare capacitate de a relua sau de a revedea aceste descrieri. Educația relativă în procesul de norme în general și cunoașterea normelor de comunicare a informației în special vor fi aspecte esențiale ale schimburilor dintre arhiviști și alți profesioniști ai informației.

Succesul elaborării normelor de descriere arhivistică, putând fi adoptate și aplicat la toate documentele, în toate formele și în toate stadiile existenței lor, ne va permite să fim bine înțeleși în procesul de decizie asociată cu gestiunea de informație în era informației.

(Traducere și adaptare: *Margareta Stan*,
biroul documentare D.G.A.S.)

III. VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

AL VII-LEA CURS DE PALEOGRAFIE ȘI DIPLOMATICĂ LATINĂ ORGANIZAT DE CIBAL. TRIESTE, 22 FEBRUARIE-20 MARTIE

*Constantin Vlad,
Serv. Microfilme D.G.A.S.
Gh. Mudura,
șeful Filialei Arhivelor statului Timiș*

O delegație a D.G.A.S., compusă din dl. Gheorghe Mudura, șeful Filialei Arhivelor Statului Timiș și Constantin Vlad, referent de specialitate în D.G.A.S., a participat la cel de-al VII-lea curs de paleografie și diplomatică latină, organizat de CIBAL (Centrul Internațional pentru studierea izvoarelor istoriei spațiului mediteranean și sud-est european) și de Arhivele italiene în orașul Trieste. Cursul, organizat sub formă de prelegeri și seminarii, a fost realizat prin contribuția cadrelor didactice ale Școlii de Arhivistică, Paleografie și Diplomatică din Trieste, care își desfășoară activitatea și în cadrul Arhivelor Statului Trieste, în Intendența Superioară Arhivistică (Soprintendenza Archivistica) a zonei Friuli-Venezia Giulia și în cea a zonei Veneto. Pe baza experienței avute în această activitate și în contextul unei serioase tradiții de pregătire arhivistică (în Italia există 17 școli superioare de arhivistică, paleografie și diplomatică, în principalele orașe și în marile centre culturale), arhiviștii și profesorii italieni au conferit cursului un caracter practic aplicativ de colocviu și dezbateri, antrenându-i pe cursanți, dincolo de aspectul didactic, și într-un schimb de informații și cunoștințe de specialitate.

Un interes cu totul special l-au prezentat cursurile și analizele practice realizate în câmpul unei alte științe speciale a istoriei, diplomația. Astfel, un document este interpretat nu numai din perspectiva autenticității lui, ci cu precădere sub raportul semnificației pe care o are pentru înțelegerea cadrului complet (istoric, politic, social, economic, juridic) care l-a generat și pe care la rândul lui îl lămurește.

Considerăm că merită subliniat faptul că în școlile italiene superioare de arhivistică și paleografie constituie materii de studiu și examen dreptul civil (administrativ și privat), dreptul roman și istoria instituțiilor de drept, istoria instituțiilor, istoria doctrinelor politice. De altfel, pregătirea specialiștilor pentru instituțiile arhivistice italiene comportă, în afara disciplinelor pur arhivistice, componente lingvistico-

filologice (cunoașterea perfectă a limbii latine, germane etc., în funcție de domeniul de specializare), istorice, juridice.

În sfârșit, a treia latură a investigației teoretico-practice a constituit-o prezentarea unor aspecte cu caracter pur arhivistic (în câmpul documentar latin, evident) din activitatea Arhivelor italiene: modul de organizare și evidență a fondurilor de documente, raportul dintre arhivele publice și cele private, conservarea și restaurarea documentelor, constituirea fondurilor de asigurare, folosirea informaticii pentru variate direcții de interes: istoric, socio-economic, privat.

Cursanții români au obținut, ca urmare a interesului manifestat pe parcursul întregului program de cursuri și seminarii, un bogat material documentar – foto- și xerocopii de pe documente, materiale didactice, studii, tratate de paleografie și diplomatică, precum și angajamentul ferm al continuării colaborării prin schimbul de studii de specialitate și cărți în domeniul paleografiei, diplomatiei, istoriei etc. În același timp, arhiviștii și profesorii italieni și-au declarat totala disponibilitate de a răspunde oricărei solicitări de natură științifică, prin corespondență și prin schimb de publicații.

SIMPOZIONUL „DIMITRE ONCIUL”. SUCEAVA, 20-21 MARTIE

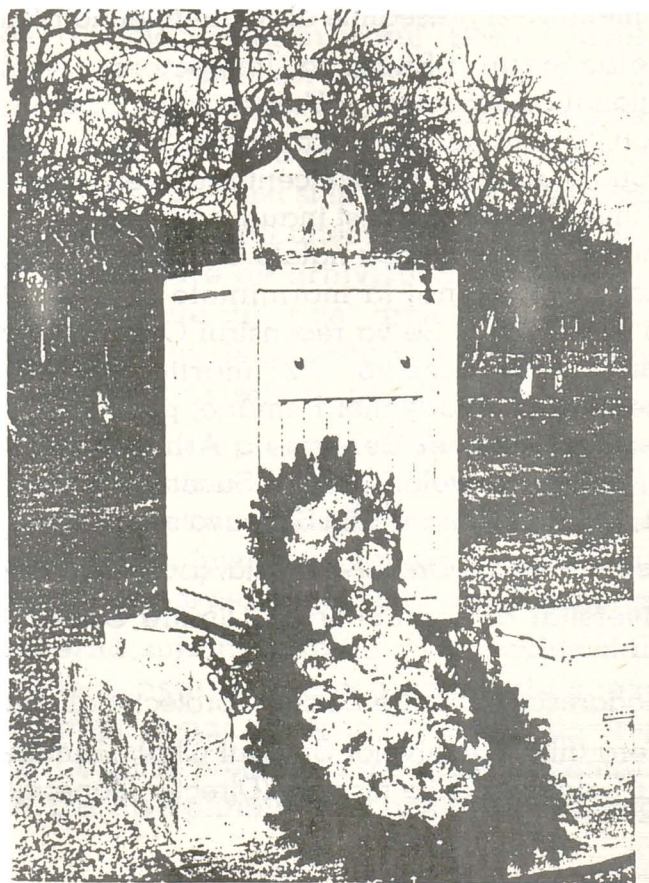
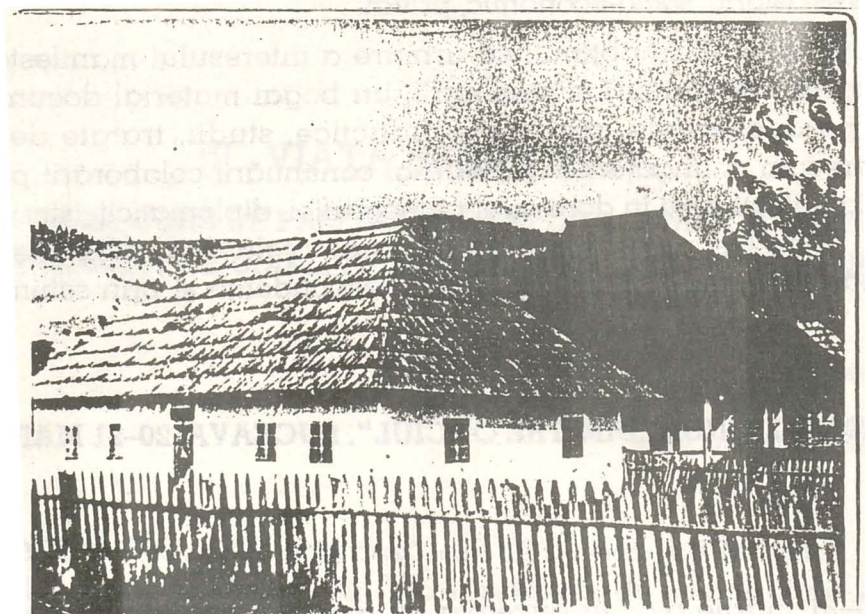
Gavrilă Irimescu, șef filială

Între 20-21 martie a.c., la Suceava au avut loc ample manifestări științifice și comemorative, dedicate istoricului Dimitre Onciul, profesor universitar, director general al Arhivelor Statului, membru și președinte al Academiei Române.

Filiala Arhivelor Statului Suceava, Inspectoratul județean pentru cultură Suceava, Muzeul Național al Bucovinei și Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava au organizat un simpozion, la care au participat diverse personalități din domeniul istoriei, științei și culturii naționale din principalele centre universitare și de cercetare ale țării, precum și din Cernăuți și Chișinău. A fost inaugurată expoziția de documente „Dimitre Onciul – istoric și arhivist”. În localitatea natală Straja, a fost dezvelit bustul lui Dimitre Onciul. S-a organizat un pelerinaj la mormintele familiei Onciul din Straja și la mormântul istoricului la Cernăuți. Se va reconstrui Casa memorială Dimitre Onciul, a cărei piatră de temelie a fost așezată la 21 martie 1993 de academicianul Radu Grigorovici, vicepreședinte al Academiei Române, profesorul universitar doctor Ioan Scurtu, director general al Direcției Generale a Arhivelor Statului, profesorul Gavril Irimescu, director al Filialei Arhivelor Statului Suceava. La simpozionul ținut în Aula Magna a Universității „Ștefan cel Mare” din Suceava s-au prezentat comunicările:

- Gavril Irimescu: „Dimitre Onciul – o viață, așa cum a fost”.
- Profesor universitar dr. Ioan Scurtu: „Dimitre Onciul – directorul Arhivelor Statului”.
- Virgiliu Z. Teodorescu: „Dimitre Onciul – protector al izvoarelor istorice”.
- Laurențiu Mera (filiala Arhivelor Statului Cluj): „Dimitre Onciul și direcțiunea Arhivelor Statului Cluj”; doctor Vasile Manole (Direcția Generală a Arhivelor Statului):

„Conceptele de conștiință națională și educație politică și națională în viziunea lui Dimitre Onciul; Ioan Scripcariuc (Arhivele Statului Suceava): „Critica întemeierii Țării Moldovei la Dimitre Onciul”; Marin Radu Mocanu: „Bucovina în viziunea istorică a lui Dimitre Onciul”; Mihaela Bădescu: „Personalitatea lui Mihail Kogălniceanu în viziunea lui Dimitre Onciul”; Daniela Liteanu-Voinescu (Arhivele Statului Suceava): „Dimitre Onciul – luptător pentru susținerea continuității românești”.

MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE CONSACRATE ANIVERSĂRII A 75 DE ANI DE LA UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA

Brașov – Participând la simpozionul dedicat aniversării unirii Basarabiei cu România, organizat de Inspectoratul pentru cultură al județului Brașov, Biblioteca „George Barițiu”, Institutul de istorie și teorie militară secția Brașov, la 27 martie a.c., domnul Suciu Ștefan, referent de specialitate la filiala Arhivelor Statului Brașov, a prezentat comunicarea „Documente brașovene despre Basarabia în primul război mondial”.

(Elisabeta Marin, șef filială)

Buzău – În ziua de 26 martie, cu ocazia simpozionului „75 de ani de la unirea Basarabiei”, organizat de Prefectura județului Buzău la Muzeul județean, a fost vernisată o expoziție de carte din biblioteca Arhivelor Statului Buzău, dedicată acestui eveniment. Expoziția a fost realizată prin grija doamnei Constanța Tănase și a domnului Alexandru Gaiță.

(Venera Tudose, șef filială)

Călărași – În ziua de 27 martie, șeful filialei a susținut comunicarea „Călărășenii și Basarabia”, la simpozionul organizat de Universitatea „P. V. Haneș” din Călărași.

(Nicolae Țiripan, șef filială)

Covasna – La simpozionul „75 de ani de la revenirea Basarabiei la patria mamă România”, organizat la 28 martie de Prefectura județului Covasna, Liga cultural-creștină „Andrei Șaguna”, Arhivele Statului Covasna, filiala județeană a Societății de științe filologice, au fost prezentate următoarele comunicări: „Unirea Basarabiei cu România – importanță istorică și semnificații” de Dan Baicu și „Intelectualii covăsneni și Basarabia – legături de suflet” de Ioan Lăcătușu.

Arhivele Statului Covasna, în colaborare cu garnizoana Sfântul Gheorghe, au organizat în acest context la Cercul militar județean o sesiune de comunicări, la care au fost prezentate comunicările: „Astra – Despărțământul Trei Scaune” de Dan Baicu și „Tradiții publicistice interbelice în județul Trei Scaune” de Ioan Lăcătușu.

(Dan Baicu, șef filială)

Dâmbovița – Pe data de 2 aprilie, cu ocazia manifestării cultural-istorice naționale „Basarabia inimilor noastre”, desfășurate sub egida Inspectoratului județean pentru cultură, a Consiliului județean, Primăriei orașului Târgoviște și Primăriei orașului Chișinău, la Casa de cultură Târgoviște a fost organizată o expoziție documentară cu contribuția Arhivelor Statului Dâmbovița.

(Constantin Condrea, șef filială)

Dolj – La simpozionul organizat în colaborare cu Muzeul Olteniei la Casa Armatei din Craiova, pe data de 26 martie, Arhivele Statului Dolj au fost prezente prin comunicările „Acțiuni pentru unire în județele Bălți și Soroca” (Ion Sgaibă), „Documente

privind administrația sovietică în Basarabia (iunie 1940–iunie 1941) (șeful filialei) și „Mareșalul Ion Antonescu în inspecție în Basarabia (aprilie 1942)” (Constanța Deaconu). Totodată, la sediul filialei, în colaborare cu Muzeul Olteniei, a fost realizată expoziția „Basarabia – pământ românesc”.

(Ion Zarzără, șef filială)

Giurgiu – La 26 martie 1993, Arhivele Statului Giurgiu au organizat, la Detașamentul de jandarmi Giurgiu, simpozionul intitulat „Basarabia – parte integrantă a României”. Cu acest prilej, domnii Damian Ancu și Bălan Ion au prezentat expunerile „Basarabia, permanență a istoriei românești” și, respectiv, „27 martie 1918 – din nou în cadrul României”.

(Damian Ancu, șef filială)

„PODUL DE ISTORIE NAȚIONALĂ: 75 DE ANI DE LA UNIREA DIN 1918”. CHIȘINĂU, 27–29 MARTIE

Lector doctor Adina Berciu-Drăghicescu

Lidia Brânceanu – D.G.A.S.

Liga culturală pentru unitatea românilor de pretutindeni, cu sediul la București, în colaborare cu Ministerul Culturii și Cultelor și Uniunea Scriitorilor din Republica Moldova, a organizat o serie de manifestări intitulate „Podul de Istorie Națională: 75 de ani de la Unirea din 1918”.

În cadrul acestora a avut loc dezvelirea plăcii memoriale de pe clădirea Sfatului Țării, unde la 27 martie 1918 s-a adoptat actul de unire a Basarabiei cu România. Au participat oficialități din România și Basarabia, distingându-se domnul Ion Ungureanu, ministrul Culturii și al Cultelor din Republica Moldova.

În aceeași zi, a avut loc la Muzeul Național de Istorie al Moldovei, vernisajul a două expoziții: „Salonul fotografic al asociațiilor din România și Republica Moldova” și expoziția „Unirea din 1918” – organizată de Arhivele Statului din București și Muzeul Național de Istorie din Chișinău.

Arhivele Statului din București au prezentat, în cadrul expoziției, documente, fotografii, hărți și cărți apărute în România în ultimii ani, cu privire la Basarabia.

Menționăm că exponatele au fost completate cu o serie de timbre filatelice aparținând doamnei Adina Berciu și o colecție de medalii, reprezentativă pentru unitatea națională a României, aparținând colonelului în rezervă Ioan Dogaru.

La vernisajul expoziției au participat și au luat cuvântul oficialități din Basarabia, domnul ministru Ion Ungureanu, domnul deputat Ion Țurcanu, domnul Mitru Ghițiu, directorul Serviciului Arhivelor de Stat ale Moldovei, domnul Nicolae Răileanu, directorul Muzeului Național de Istorie din Chișinău.

În zilele de 27 și 28 martie a.c., în sala de ședințe a Senatului Universității din Chișinău s-a desfășurat simpozionul intitulat „75 de ani de la Unirea Basarabiei cu

România", organizat de Catedra de istorie a românilor din cadrul Facultății de istorie a Universității de Stat din Chișinău.

La deschidere au fost prezenți reprezentanți ai Parlamentului din România și Moldova, cadre universitare, cercetători și studenți. Menționăm numele celor ce au luat cuvântul în plenul adunării: profesor Victor Crăciun, academician Mihai Cimpoi, Mircea Albușescu, ministru secretar de stat în Ministerul Culturii, profesor Petru Chetruș, rector al Universității de Stat din Moldova, Victor Matei, deputat, doctor docent Mihai Cernencu, academician Dan Berindei, doctor Ion Chiper. În afara programului a sosit delegația condusă de rectorul Universității din București, profesor doctor Emil Constantinescu.

La lucrările simpozionului au participat cu comunicări delegația D.G.A.S. – doctor Adina Berciu și Lidia Brâncianu, cercetători de la institutele de istorie din București și Iași, Ministerul Apărării Naționale – Direcția Culturală din București și cadre universitare ale Facultății de istorie din Chișinău.

Menționăm că în cadrul manifestărilor a avut loc în satul Cobâlna, dezvelirea statuii voievodului Ștefan cel Mare, realizare a sculptorului Musta E. de la Studioul de artă al Ministerului Apărării Naționale din România.

Presa locală, Radio Chișinău, TV. București și TV. Chișinău au popularizat aceste acțiuni.

S-a hotărât publicarea lucrărilor prezentate într-un volum, la Editura „Universitas” din Chișinău, ca expresie a modului cum au fost receptate.

Delegația D.G.A.S. a fost solicitată de Catedra de istorie a românilor a Facultății de Istorie din Chișinău să transmită dorința acestora de a primi „Revista Arhivelor”, care va fi utilizată atât de cadrele didactice, cât și de studenți.

ASOCIAȚIA ARHIVIȘTILOR ȘI PRIETENILOR ARHIVELOR. BUCUREȘTI, 9 APRILIE

În ziua de 9 aprilie a.c. a avut loc la sediul D.G.A.S. ședința de alegere a organelor de conducere a Asociației Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor. Asociația își propune promovarea arhivisticii ca știință auxiliară a istoriei, păstrarea și promovarea patrimoniului național arhivistic, recunoașterea statutului arhivistului în societatea românească contemporană.

STATUTUL ASOCIAȚIEI ARHIVIȘTILOR ȘI PRIETENILOR ARHIVELOR

CAPITOLUL I DEFINIRE, OBIECTIVE

Art. 1. Asociația arhiviștilor și prietenilor arhivelor este o asociație profesională, independentă, neguvernamentală, apatică, cu personalitate juridică și autonomie deplină, pe durată nelimitată și care nu își desfășoară activitatea pe criterii etnice, avînd sediul în București.

Art. 2. Asociația are ca scop:

- a) recunoașterea statutului arhivistului în societatea românească contemporană;
- b) păstrarea și protejarea patrimoniului național arhivistic în condițiile restructurării economice;
- c) dezvoltarea și promovarea arhivisticii ca știință specială a istoriei și stimularea spiritului creator în domeniu;
- d) îmbunătățirea informării membrilor Asociației în domeniul teoriei și practicii arhivistice internaționale;
- e) organizarea cooperării interdisciplinare;
- f) apărarea intereselor profesionale ale membrilor;
- g) să realizeze relații de informare și cooperare cu organisme și societăți naționale și internaționale de profil.

CAPITOLUL II MEMBRII ASOCIAȚIEI ARHIVIȘTILOR ȘI PRIETENILOR ARHIVELOR

Art. 3. Membri ai Asociației Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor pot fi:

- a) arhiviștii și arhivarii din sistemul Arhivelor Naționale;
- b) arhiviștii și arhivarii din instituțiile creatoare sau deținătoare de arhivă;
- c) muzeografi, bibliotecari, cadre didactice, studenți, elevi;
- d) alte persoane interesate, dacă recunosc statutul Asociației și îl respectă.

Art. 4. Primirea în Asociația Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor se face la cererea solicitantului, cu acordul Consiliului de conducere.

Art. 5. Membrii Asociației Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor au următoarele drepturi:

- a) să contribuie la dezvoltarea și promovarea teoriei și practicii arhivistice;
- b) să aleagă și să fie aleși în Consiliul de Conducere al Asociației Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor;
- c) să beneficieze de înlesniri de cercetare, studiu, burse de studii în domeniu, alte rezultate ale activității Asociației Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor;
- d) să participe la activitatea și manifestările Asociației Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor;
- e) să se bucure de protecție profesională și de asistență juridică;
- f) să reprezinte, în limitele deslegării Consiliului de Conducere, Asociația la diverse acțiuni interne și internaționale;
- g) să participe la sprijinirea activității Arhivelor Naționale.

Art. 6. Membrii Asociației Arhiviștilor și prietenilor Arhivelor sunt datori:

- a) să-și însușească și să respecte prevederile Statutului;
- b) să-și achite cotizația de membru;
- c) să nu angajeze Asociația fără mandatul Conferinței Naționale sau al Consiliului de Conducere în perioadele dintre Conferințe;
- d) să participe la acțiunile organizate de Asociație.

Art. 7. Membrii Asociației Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor pot fi excluși din Asociație în următoarele cazuri:

- a) condamnarea penală definitivă pentru infracțiuni care îi privează de drepturi civile sau politice;
- b) comiterea de abateri de la etica profesională;
- c) încălcarea Statutului Asociației Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor.

Art. 8. Excluderea pentru motivele enunțate la art. 7 devine efectivă numai în momentul în care este aprobată cu majoritate simplă de Conferința Națională, la propunerea Consiliului de Conducere.

Excluderea nu se poate discuta și aproba în lipsa celui propus spre a fi exclus și fără a i se asigura acestuia dreptul de apărare.

Art. 9. Retragera din Asociație se face la cerere scrisă, Comitetului de Conducere revenindu-i sarcina să ia act de aceasta și să o comunice Conferinței Naționale.

CAPITOLUL III

STRUCTURILE ASOCIAȚIEI ARHIVIȘTILOR ȘI PRIETENILOR ARHIVELOR

Art. 10. Asociația Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor are următoarele structuri:

- a) Conferința Națională;
- b) Consiliul de Conducere;
- c) Directoratul Executiv;
- d) Comisia de cenzori;
- e) filiale locale.

Art. 11. Conferința națională se întrunește anual și adoptă hotărârile majore privind activitatea Asociației; programul de activitate, raportul anual al Directoratului Executiv, bugetul, componența Consiliului de Conducere, a Directoratului Executiv și a Comisiei de Cenzori, primiriile, retragerile și excluderile din Asociație, precum și alte probleme supuse spre dezbateră de către Consiliu sau Directorat. Este singura în măsură să hotărască desființarea Asociației.

Art. 12. Consiliul de Conducere este format dintr-un număr impar de reprezentanți ai filialelor locale ale Asociației; se întrunește trimestrial sau de câte ori este nevoie, ia hotărâri în perioada dintre Conferințele Naționale privind organizarea la ansamblul țării a acțiunilor din program, acceptarea unor donații, sponsorizări sau creditări și își dă avizul consultativ asupra primirilor, retragerilor sau excluderilor de membri.

Art. 13. Directoratul Executiv, format din 5 persoane, după cum urmează: director executiv, director executiv adjunct, secretar general executiv, secretar general executiv adjunct, trezorerier, este structura de organizare permanentă a Consiliului de Conducere. Se întrunește ori de câte ori este nevoie, dar cel puțin o dată pe trimestru, și ia măsurile curente de administrare și organizare. Reprezintă interesele membrilor în fața autorităților.

Art. 14. Comisia de cenzori, formată din 3–5 persoane, verifică anual conturile și prezintă periodic situația financiară a Asociației în fața Consiliului și a Conferinței Naționale.

Art. 15. Filialele sunt unitățile locale ale Asociației și organizează activitățile locale ale acesteia. Sunt conduse de câte un secretar, ales de membrii Asociației din zona geografică respectivă.

Pentru organizarea unei filiale sunt necesari cel puțin 7 membri confirmați.

Art. 16. Asociația Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor patronează, prin organismele și unitățile sale, activități de consultanță și asistență tehnică în țară și străinătate pentru creatorii și deținătorii de documente, care doresc ordonarea și inventarierea arhivelor deținute.

CAPITOLUL IV

RESURSELE ASOCIAȚIEI ARHIVIȘTILOR ȘI PRIETENILOR ARHIVELOR

Art. 17. Resursele financiare ale Asociației Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor se realizează din:

a) taxe de înscriere și cotizații lunare;

b) beneficiile rezultate din activități culturale, conferințe, simpozioane, expoziții, editarea de publicații proprii;

c) subvenții, donații sau sponsorizări;

d) beneficii rezultate din consultanță și asistență tehnică acordate unor creatori și deținători de arhivă, persoane fizice sau juridice particulare.

Art. 18. Fondurile astfel rezultate sunt folosite pentru activitățile prevăzute în Statut și în programe, pentru scopuri de publicitate, de binefacere și asistență socială a membrilor Asociației, în baza deciziei Consiliului de Conducere, la propunerea Directoratului Executiv.

CAPITOLUL V

DISPOZIȚII FINALE

Art. 19. Modalitățile de aplicare a prevederilor prezentului Statut se stabilesc în detaliu, prin rezoluții ale Conferinței Naționale sau hotărâri ale Consiliului de Conducere, confirmate de Conferință.

Art. 20. Asociația Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor este persoană juridică. La încheierea actelor juridice, în justiție și în fața autorităților de stat, Asociația este reprezentată de unul sau mai mulți membri ai Directoratului, conform hotărârii plenului acestuia.

Art. 21. Asociația va avea ștampile și siglă proprii, precum și legitimații pentru membrii săi.

**ASOCIAȚIA ARHIVIȘTILOR
ȘI PRIETENILOR ARHIVELOR**

Membrii:
Lungu Corneliu
Teodorescu Z. Virgiliu
Bucur Teodor
Mocanu Marin
Popovici Natașa
Livezeanu Dan
Pașalega Marin

În suta de manifestări organizate cu prilejul aniversării a 75 de ani de la unirea Basarabiei cu România se înscrie și simpozionul organizat la Direcția Generală a Arhivelor Statului, intitulat „Basarabia – spațiu românesc”. Cuvântul de deschidere a aparținut directorului general, dl. prof. univ. dr. Ioan Scurtu.

În continuare s-au prezentat următoarele comunicări: Corneliu Lungu – „Basarabia – pământ românesc”; Marin Mocanu – „Basarabia – spațiu al înstrăinării”; Adrian Adamache – „Exilații moldoveni în Extremul Orient”; Veronica Iliescu – „Kogălniceanu și problemele Basarabiei”; dr. Adina Berciu – „Documente definitorii privind atitudinea Italiei față de unirea Basarabiei cu România”; Lidia Brânceanu – „Martiriul românilor dintre Prut și Nistru”.

Comunicările au fost întocmite pe baza documentelor aflate în Arhivele Statului și puse la dispoziția cercetării în ultimii trei ani. Simpozionul s-a constituit într-un omagiu adus de generația de azi celor care au înfăptuit Unirea din 1918.

PARTICIPĂRI LA SESIUNI ȘI SIMPOZIOANE ȘTIINȚIFICE

La sesiunea științifică „75 de ani de la unirea Basarabiei cu România”, desfășurată pe data de 9 aprilie 1993 în sala de marmură a Cercului militar național, sub egida Academiei Române, a Institutului de istorie militară și a Fundației Pro Patria, dl. profesor dr. Ioan Scurtu, director general al Arhivelor Statului, a prezentat comunicarea „Sfatul Țării – organ reprezentativ al Basarabiei”.

Domnii Ioan Mureșan și Adrian Onofreiu de la Arhivele Statului Bistrița-Năsăud au prezentat comunicările „Situația social-politică și economică a județului Năsăud în timpul administrației militare sovietice (13 octombrie 1944–12 aprilie 1945)” și, respectiv, „Legislația agrară din Transilvania în perioada interbelică”, la sesiunea de comunicări „Istorie și cultură în Transilvania de Nord-Est”, organizată la Bistrița în perioada 25–26.03.1993 de către Asociația istoricilor din Transilvania și Banat, Inspectoratul pentru cultură Bistrița-Năsăud și Muzeul județean de istorie Bistrița-Năsăud.

Cu aceeași ocazie domnii Mircea Stoia și Dorin Goția de la filiala Arhivelor Statului Sibiu au prezentat referatele „Th. Mommsen – vechile inscripții latine în preocupările sale științifice”, respectiv „Interferențe româno-săsești oglindite în documentele Astei până în 1918”.

*Ioan Mureșan și Monica Vlaicu,
șefi filială*

În zilele de 24–25 martie, la sesiunea anuală de referate și comunicări științifice a Muzeului județean „Ținutul Buzăului – spațiu de interferență românească”, au fost prezentate comunicările „Documente din secolul al XVII-lea despre Buzău” de Constanța Tănase și Alexandru Gaiță și „Circulația cărții vechi bucureștene în județul Buzău” de Alex. Gaiță.

*Venera Tudose
șef filială*

La simpozionul „Democrație și dictatură în viziune istorică” organizat la 16 martie la Unitatea de grăniceri din Giurgiu de către Inspectoratul de cultură al jud. Giurgiu, din partea Arhivelor Statului Giurgiu dl. Ion Bălan a prezentat expunerea „Evoluția sistemului democratic din România”.

În colaborare cu Inspectoratul de cultură al județului Giurgiu și cu sprijinul Grupului de pompieri al județului Giurgiu, am organizat la 18 martie, simpozionul „Răscoala bivolarilor din Giurgiu – 120 de ani”, la care Damian Ancu a susținut expunerea „Răscoala bivolarilor din 18–20 martie, oglindită în documente”. La sesiunea de comunicări științifice „Vlașcă – file de istorie” ediția a II-a, organizată de Societatea de științe istorice – filiala Giurgiu la 27 martie, Damian Ancu a prezentat studiul „Dezvoltarea urbanistică a orașului Giurgiu după retrocedarea raialei (1829)”, iar Ion Bălan – studiul „Aspecte ale dezvoltării agriculturii vlășcene în perioada regulamentară”.

*Damian Ancu,
șef filială*

La 23 aprilie, în colaborare cu Muzeul din Drobeta-Turnu Severin, în localitatea Pătulele, din câmpia Blahniței, a fost organizat simpozionul „Laudă țăranului român”, la care Nicolae Chipurici a susținut comunicarea „Proprietatea pământului la Pătulele de-a lungul secolelor XVI–XX”.

*Nicolae Chipurici,
șef filială*

EMISIUNI RADIO

În perioada 15 martie – 15 aprilie a.c., arhiviștii din filialele Arhivelor Statului au participat la realizarea unor emisiuni la posturile locale de radio, dezbătând probleme de istorie locală.

- Bacău – În ziua de 13 aprilie a fost difuzat pe postul de radio Iași un interviu realizat cu participarea șefului filialei Vilică Munteanu, referitor la stemele județului și municipiului Bacău.
- Caraș-Severin – S-a participat la o emisiune radio pe tema „Necesitatea unui tratat de istorie a Banatului”.
- Dolj – Începînd cu luna aprilie la Studioul de radio Oltenia, în cadrul emisiunii Radio Club Magazin a fost inițiată rubrica „Memoria Arhivelor”, în care sunt semnalate și prezentate documente mai deosebite deținute de Arhivele Statului, referitoare la evoluția edilitară și viața culturală a Craiovei, învățământul în Oltenia, activitatea și prezența la Craiova a unor personalități ale culturii naționale, aniversarea unor momente din istoria țării.
- Menționăm în acest sens câteva din teme: „File din istoria poporului Romanescu din Craiova”, „Casa Băniei”, „Octavian Goga la Craiova”, „Elena Farago – 115 ani de la naștere”, „Radu Gyr și Societatea Prietenii științei”, „Manifestări și acțiuni premergătoare

unirii Basarabiei cu România în județele Bălți și Soroca”, „Școlile de agricultură din județul Dolj”. Comunicările au fost realizate de Ion Sgaibă, Constanța Deaconu și Ion Zarzără.

- Mureș – La postul de radio Tg. Mureș, în cadrul emisiunii „Matineul de joi”, Liviu Boar a prezentat în zilele de 18 și 25 martie expunerile „Mărturii documentare privind istoria românilor din fostele scaune Ciuc, Giurgeu și Cașin în sec. al XIX-lea”.
- Timiș – În cadrul unor emisiuni la postul de radio Timișoara, au fost prezentate ascultătorilor expunerile: „Istoria între adevăr și impostură”, „Anvergura istoriei”, „Ignorarea istoriei”, „Mistificare și diletantism în istorie”, redactate de Victor Screciu și „Constituirea Asociației Arhiviștilor și Prietenilor Arhivelor din România, de Gheorghe Mudura.

MANIFESTĂRI EXPOZIȚIONALE

La sediul Arhivelor Statului Arad, la sfârșitul lunii martie a fost organizată o expoziție cu tema „Asociația națională din Arad pentru cultura poporului român”. Au fost expuse documente din fondul Astra Arad, cât și documente din fondul Astra (central), conservate de filiala Arhivelor Statului Sibiu.

*Ștefan Marinescu,
șef filială*

La 15 aprilie, la sediul Arhivelor Statului Mehedinți a fost vernisată expoziția „Orașul modern Turnu-Severin – 160 de ani”, atestând înființarea și dezvoltarea edilitar-urbanistică, economică și culturală a orașului în perioada 1833–1993.

*Nicolae Chipurici,
șef filială*

APARIȚII EDITORIALE

ALBUM DE PALEOGRAFIE GREACĂ, întocmit de Natalia Trandafirescu, București, D.G.A.S., 1993, 252 p. + ilustrații

Apariția editorială a D.G.A.S., alcătuită de doamna Natalia Trandafirescu, stă sub semnul unei noutăți și al unui interes cu totul special. Noutatea constă în faptul că lucrarea este, înainte de toate, o premieră absolută (cea dintâi apariție de asemenea nivel din țara noastră). Interesul special pe care-l reprezintă albumul reiese din profesionalismul și competența cu care a fost alcătuit și care-l recomandă ca pe un instrument de lucru și un îndrumător pentru cei ce lucrează cu documente în greaca veche și neogreacă.

Amplul studiu introductiv conține o expunere a problemelor ridicate de studiul paleografiei, insistându-se asupra genurilor de scriere greacă, întâlnite pe manuscrisele și documentele grecești aflate în arhivele românești.

Pe lângă studiul introductiv, albumul mai cuprinde: un tabel pentru calcularea indictionului, o bogată bibliografie, lista textelor și a documentelor, reproduceri de documente, transcrieri de documente și dicționar de abrevieri.

Reproducerea fotografică ilustrează evoluția scrierii grecești în general și varietatea grafiilor din manuscrisele și documentele din țara noastră. Remarcăm că documentele sunt dispuse în ordinea dificultății în ceea ce privește citirea, transcrierea și traducerea lor.

Albumul, conceput ca o lucrare cu caracter practic, va servi la inițierea celor ce vor să studieze scrierea din manuscrisele și documentele în limba greacă de pe teritoriul țării noastre.

Livia Pintilie,
biroul documentare D.G.A.S.

DICTIONAR ENCICLOPEDIC, vol. I, A-C, București, Ed. Enciclopedică, 1993, 510 pag.

Noua ediție a *Dicționarului enciclopedic*, recent apărută, a fost realizată de un grup de specialiști, cercetători și profesori, între care și prof. dr. Ioan Scurtu.

Este un instrument deosebit de util, cu o bogată informație în toate domeniile vieții culturale, politice, științifice etc. Lucrare de referință pentru stadiul actual al culturii românești, *Dicționarul enciclopedic* vol. I introduce în circuitul științific 2 500 articole noi – dintre care circa 1 000 de nume proprii și 1 500 de cuvinte și sensuri noi la nume comune – față de ediția din 1986 a *Micului Dicționar Enciclopedic*, pentru literele A-C. Conform planului Editurii Enciclopedice urmează să apară încă trei volume, care se află deja într-un stadiu avansat de tipărire.

PAGINI DE ISTORIE, vol. III. *Culegere de texte. Istoria Românilor*, București, Tipografia Universității, 1993, 296 p.

Apărut sub egida Catedrei de Istoria Românilor și a Filialei București a Societății de Științe Istorice, cel de-al treilea volum al publicației „Pagini de istorie” conține documente și materiale semnificative privind evoluția poporului român, din cele mai vechi timpuri până la sfârșitul anului 1991. Ele sunt selectate în conformitate cu programele pentru învățământul liceal privind istoria românilor, pentru a putea fi folosite la clasă, în procesul didactic.

Lucrarea a fost coordonată de prof. dr. Ioan Scurtu și Constantin Mocanu, având ca autori pe: Ioan Scurtu, Constantin Mocanu, Alexandru Gâscă, Mihail Andreescu, Laurențiu Ștefănescu și Adrian Pascu

LISTA ARTICOLELOR PUBLICATE DE ARHIVIȘTI ÎN PRESA LOCALĂ

1. Baicu, Dan. *Unitate de spirit, de cultură – Astra Despărțământul Trei Scaune*, în: „Cuvântul nou”, suplimentul cultural „Oituzul”, Sf. Gheorghe nr. 831 din 26 martie 1993.

2. Bălan, Ion. *75 de ani de la unirea Basarabiei cu România*. În: „Cuvântul liber”, Giurgiu, V, nr. 187 din 11–18 martie 1993 și nr. 188 din 18–25 martie 1993.
3. Bălan, Ion. *Constituția din 1923*. În: „Cuvântul liber”, Giurgiu, V, nr. 189 din 25 mart. – 1 aprilie 1993 și nr. 190 din 1–8 aprilie 1993.
4. Bălan, Ion. *Ion Antonescu la comanda regimentului 9 Roșiori Giurgiu*. În: „Cuvântul liber”, Giurgiu, V, nr. 191 din 8–15 apr. 1993.
5. Brânceanu, Lidia. *Jocul cu soarta românilor*. În: „Pentru Patrie”, București, nr. 4, 1993, p. 29.
6. Bounegru, Stanca. *Pseudo-cronologie („Brăila – 625 în date și cronologie, 1368–1993” de Gheorghe și Florica Gorincu)*. În: „Libertatea”, Brăila, nr. 790 din 16 martie 1993, p. 6.
7. Bounegru Stanca. *Memoria documentelor*. În: „Ancheta”, Brăila, nr. 144 din 25–31 martie 1993, p. 2.
8. Bounegru, Stanca. *Memoria documentelor. Viteji între viteji*. În: „Ancheta”, Brăila, nr. 145 din 1–7 apr. 1993, p. 2.
9. Brătescu, Constantin. *Un aprig apărător al școlii românești din Banat, episcopul Ioan Popasu (1808–1889)*. În: „Școala caraș-severineană”, Reșița, nr. 7, din aprilie 1993, p. 4 și în „Redeșteptarea”, IV, Lugoj, nr. 99 din 9–15 aprilie 1993, p. 12.
10. Bud, Mioara. *Caseta culturală. Astra basarabeană*. În: „Clepsidra”, Sibiu, III, nr. 9 din 1993.
11. Chipurici, Nicolae. *Infractori periculoși de altădată*. În: „Poliția”, Turnu-Severin, nr. 30 din 1993.
12. Damian, Ancu. *Simpozion*. În: „Vlașca”, Giurgiu, IV, nr. 141 din 26 martie – 1 aprilie 1993.
13. Doboș, Dănuț. *Regimul comunist și începuturile distrugerii structurilor juridice din România (1944–1948)*. În: „Cronica”, Iași, nr. 6 din 16–31 martie 1993.
14. Doboș, Dănuț. *Nu ca bondarul, ci ca albina. Întâmplări (1)*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 480 din 17 martie 1993.
15. Doboș, Dănuț. *Nu ca bondarul, ci ca albina. Întâmplări (2)*. În „Evenimentul”, Iași, nr. 482 din 19 martie 1993.
16. Doboș, Dănuț. *Carne de la gospodăria de stat învelită într-un frumos document. Întâmplări (3)*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 484 din 22 martie 1993.
17. Doboș, Dănuț. *205 ani de la nașterea arhivistului Gh. Asachi*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 486 din 24 martie 1993.
18. Doboș, Dănuț. *S.O.S. pentru tezaurul arhivistic*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 488 din 26 martie 1993.
19. Doboș, Dănuț. *75 de ani de la unirea Basarabiei cu România*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 489 din 27 martie 1993.
20. Doboș, Dănuț. *Istoria unui manuscris*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 489 din 27 martie 1993.

21. Doboș, Dănuț. *Unirea în documente din arhivele ieșene*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 489 din 27 martie 1993.
22. Doboș, Dănuț. *Despre pribegie și documente*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 493 din 1 aprilie 1993.
23. Doboș, Dănuț. *Noi demersuri privind recuperarea unor arhive românești aflate peste hotare*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 495 din 3 aprilie 1993.
24. Doboș, Dănuț. *Îndrumător privind activitatea arhivistică în instituturile de cercetare-proiectare*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 497 din 6 aprilie 1993.
25. Doboș, Dănuț. *Câteva precizări istoriografice (1)*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 499 din 8 aprilie 1993.
26. Doboș, Dănuț. *Câteva precizări istoriografice (2)*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 502 din 12 aprilie 1993.
27. Doboș, Dănuț. *Argument pentru demararea cercetării istorice a epocii postbelice-comuniste a României (1)*. În: „Evenimentul”, Iași, nr. 504 din 14 aprilie 1993.
28. Doboș, Dănuț. *1948. Un an de răscruce pentru Biserica catolică din România*. În: „Cronica”, Iași, nr. 7 din 1–15 aprilie 1993.
29. Dobrescu, Constantin. *Din Ploieștii de altădată*. În: „Ploiești”, nr. 77 din 1–7 aprilie 1993.
30. Dobrescu, Constantin. *Școala de ceasornicărie de la Iași*. În: „Tribuna”, Cluj, nr. 14 din 8–14 aprilie 1993, p. 8.
31. Dregan, Ioan. *Reacțiunea universitară la 1947*. În: „Tribuna”, Cluj, nr. 14 din 8–14 aprilie 1993, p. 8.
32. Frățilă, Ion. *Un document privind arestarea lui Avram Iancu*. În: „Enigma”, Deva, nr. 19 din 1993.
33. Irimescu, Gavril. *Dimitre Onciul – 70 de ani de la moarte*. În: „Crai nou”, Suceava, IV, nr. 823 din 20 martie 1993.
34. Lascu, Horia. *Visarion Roman (partea I)*. În: „Clepsidra”, Sibiu, III, nr. 9 din 1993.
35. Lăcătușu, Ioan. *Personalități românești – Protopopul Aurel Nistor*. În: „Cuvântul nou”, suplimentul cultural „Oituzul”, Sf. Gheorghe, nr. 831 din 26 martie 1993.
36. Lechințan, Vasile. *Despre (în) toleranța religioasă proclamată în Dieta de la Turda din 1568*. În „Adevărul de Cluj”, nr. 840 din 24 martie 1993, p. 3
37. Lechințan, Vasile. *Numirea prefectilor (comiților) în Secuime – tradiție istorică*. În: „Adevărul de Cluj”, nr. 846 din 1 aprilie 1993, p. 3
38. Măgureanu, Viorel. *Mihail Moruzov – personalitate tulceană (partea I)*. În: „Poliția tulceană”, Tulcea, nr. din 18 martie 1993; Partea a II-a în nr. din 18 aprilie 1993.
39. Munteanu, Vilică. *75 de ani de la unirea Basarabiei cu România*. În: „Deșteptarea”, Bacău, nr. din 27 martie 1993.
40. Munteanu, Vilică. *1940 – Drama românilor din teritoriile ocupate*. În: „Poliția Bacău în alertă”, Bacău, nr. din 15 aprilie 1993.

41. Munteanu, Vilică și Mihalcea, Eugenia Mărioara. *Organizarea primirii refugiaților din Bucovina de nord și Basarabia în județul Bacău*. În: „Poliția Bacău în alertă”, Bacău, nr. din 15 aprilie 1993.
42. Nussbächer, Gernot. *Turnișor – Sibiu în sec. XVI*. În: „Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien”, I, București, nr. 52 din 17 martie 1993.
43. Nussbächer, Gernot. *La moartea Dr. Maja Philippi, istoric, profesor emerit*. În: „Karpatenrundschau”, Brașov, nr. 11 din 18 martie 1993.
44. Nussbächer, Gernot. *Impozite și contribuabili – din istoria localității Rotbav, jud. Brașov, 1533–1541*. În: „Karpatenrundschau”, Brașov, nr. 13 din 1 aprilie 1993.
45. Nussbächer, Gernot. *Din istoria localității Ungurei, jud. Alba, 1304–1593*. În: „Allgemeine Deutsche Zeitung für Rumänien”, I, București, nr. 63 din 1 aprilie 1993.
46. Nussbächer, Gernot. *Din istoria localității Fischer–Rupea, jud. Brașov, în sec. XVI*. În: „Karpatenrundschau”, Brașov, nr. 15 din 15 aprilie 1993.
47. Petrișor, Melania. *Colonelul Grigore Ipătescu*. În: „Clepsidra”, Sibiu, III, nr. 9 din 1993.
48. Rachieru, Mihai. *27 martie – Basarabia*. În: „Argus”, Ploiești, IV, nr. 132 din 24 martie 1992, p. 6.
49. Rachieru, Mihai. *Tradiție istorică și continuitate*. În: „Prahova”, Ploiești, V, nr. 925 din 1 aprilie 1993, p. 3.
50. Rachieru, Mihai. *Bușteni*. În: „Argus”, Ploiești, IV, nr. 134 din 7 apr. 1993, p. 6.
51. Radu, Gheorghe. *Mărturii din timp – matrice sigilare*. În: „Asachi”, Piatra Neamț, nr. din 16–31 martie 1993.
52. Radu, Gheorghe. *Achiziții valoroase în Arhivele Statului din Piatra Neamț*. În: „Ceahlăul”, Piatra Neamț, nr. din 6 aprilie 1993.
53. Scurtu, Ioan. *Istoriografia perioadei interbelice*. În: „Opinia națională”, București, nr. 4 din martie 1993.
54. Scurtu, Ioan. *Istoriografia în anii regimurilor dictatoriale (1940–1989)*. În: „Opinia națională”, București, nr. 7 din 19–25 aprilie 1993.
55. Scurtu, Ioan. *Alegerile parlamentare din noiembrie 1946. Ecouri târzii*. În: „Opinia națională”, București, nr. 8–9 din 3 mai 1993.
56. Țiripan, Nicolae. *Arhivele Statului și scrierea istoriei așa cum merită*. În: „Jurnalul de Călărași”, Călărași, nr. 11 din 8–14 martie, 1993, p. 11.
57. Țiripan, Nicolae. *160 – Călărași, capitală de județ. Palatul administrativ și judecătoresc*. În: „Jurnalul de Călărași”, Călărași, nr. 12 din 22–28 martie 1993, p. 11.
58. Țiripan, Nicolae. *Lacrimi și flori pentru Basarabia*. În: „Dialog”, Călărași, nr. 138 din 24–31 martie 1993, p. 1.
59. Țiripan, Nicolae. *Călărașii într-o conferință la radio în 1944*. În: „Dialog”, Călărași, nr. 138 din 24–31 martie 1993, p. 11.

60. Țiripan, Nicolae. *Lâna chiaburilor*. În: „Sud – Buletin lunar de informare culturală”, Călărași, nr. 14 din aprilie 1993.
61. Țiripan, Nicolae. *Ce s-a schimbat? Preluăm din presa vremii*. În: „Jurnalul de Călărași”, Călărași, nr. 13 din 29 martie – 4 aprilie 1993, p. 11.
62. Vânătoru, Viorel. *75 de ani de la unirea Basarabiei cu România*. În: „Cuvântul liber”, Deva, nr. 836 din 27–28 martie 1993.
63. Zarzără, Ion. *Liviu Rebreanu la Craiova*. În: „Cuvântul libertății”, Craiova, nr. din 20 martie 1993.
64. Zarzără, Ion. *Du-te carte sănătoasă*. În: „Ramuri”, Craiova, nr. din martie 1993.

(Margareta Stan,
biroul documentare D.G.A.S)

DICȚIONAR

*Lector dr. Adina Berciu Drăghicescu
șef birou documentare*

- ACTA** – titlu dat unor periodice sau colecții de lucrări publicate de o instituție științifică; colecție de documente referitoare la o anumită instituție, problemă etc.
- ARTOTECA** – colecție organizată de documente iconografice (originale sau reproduceri).
- BIBLIOTECOGRAFIE** – disciplină bibliologică având ca obiect descrierea bibliotecilor din punct de vedere istoric, statistic etc.
- BIBLIOTICA** – disciplină având ca obiect studiul caligrafiei mss. în vederea stabilirii autenticității sau autorului.
- CĂLĂRET** – clamă de forme și culori diferite, care se prinde la partea superioară a fișelor pentru a servi la divizarea sau la sublinierea lor din anumite puncte de vedere.
- CHIROGRAF** – formă de emiteră a actelor originale de către locurile de adevărire din Transilvania în sec. XIII–XIV. Pe un singur pergament se înscrie de două ori textul actului, între cele două texte scriindu-se „deviza”, constând, de obicei, din primele trei litere ale alfabetului, scrise cu litere majuscule. Printr-o tăietură dreaptă pe mijlocul devizei erau despărțite cele două texte, primul predându-se beneficiarului, iar al doilea rămânând în arhiva locului de adevărire.
- CUPLAJ BIBLIOGRAFIC** – 1. metodă de stabilire a gradului de legătură semantică între două documente pe baza numărului de referințe bibliografice comune;
2. procedeu de indexare cu ajutorul numărului de referințe bibliografice comune în două documente.
- DIATECA.** – 1. colecție organizată de diapozitive și de diafilme;
2. spațiu special amenajat pentru păstrarea diapozitivelor și a diafilmelor.

EPURARE

- selectarea și îndepărtarea din biblioteci și librării a publicațiilor necorespunzătoare din punct de vedere al conținutului ideologic, științific, moral etc.

ETERONIM

- autor care publică sub diferite nume.

FACSIMILARE

- operație manuală sau mecanică de reproducere riguros exactă a grafiei și structurii materiale (suport, elemente ornamentale etc.) a unui document. Facsimilarea manuală este aplicată în situația unor documente cu o structură complexă, prezentînd ferecături, legătură artistică, șnururi, sigilii etc. Documentele bidimensionale sunt reproduse prin tehnici tipografice. Facsimilarea permite substituirea originalului prin copia sa, în cazul unor documente prețioase ce ar putea fi deteriorate prin manipulări frecvente. De asemenea, facsimilarea facilitează expunerea și difuzarea unor documente greu accesibile.

FOTOMICROGRAFIE

- procedeu de fotografiere cu un dispozitiv optic care micșorează mult proporțiile obiectului reprezentat, obținându-se imagini reduse ale documentelor, în vederea conservării originalului ca și a economisirii spațiului de depozitare.

HARTOFILAX

- bibliotecar sau arhivar al unei mănăstiri în evul mediu.

MAXIMAFILIE

- colecționarea de cărți poștale ilustrate, pe care se află aplicate mărci poștale și ștampile, în strânsă concordanță cu subiectul ilustrației, loc și timp.

NOTA BENE

- formulă prin care se atrage atenția asupra unui pasaj, a unei idei etc. într-un text, asupra corecturilor mai importante de tipar.

REPERTORIU

- 1. ansamblu de indicații documentare constituit din indexuri, inventare, cataloage etc. Constituie instrumente de evidență, dar și de îndrumare către sursele primare, al căror conținut îl reproduc uneori. Așa sunt, de exemplu, reproducerile de mss., care inventariază și indexează textele vechi, le descriu amănunțit sau dau fragmente și regeste ale conținutului lor, însoțite de observații critice și note istorice;
- 2. totalitatea pieselor scrise de un dramaturg;
- 3. culegere de texte, cântece etc.;
- 4. caiet sau registru cu filele împărțite după literele alfabetului.

RESCRIPT

- dispoziție sau hotărâre care emană de la o autoritate supremă, laică sau bisericească.

TAHIGRAFIE

- sistem de scriere prescurtată; precursor al stenografiei.

TITLA (TILDA, TITULA)

- semn grafic de forma unei linii orizontale ondulate, folosit în textele chirilice românești la suprascierea literelor, prescurtarea cuvintelor și la notarea slovo-cifrelor. Astăzi

titla se întâlnește în unele lucrări lexicografice pentru înlocuirea unui cuvânt care se repetă.

XILOGRAVURA

– termen generic care desemnează fie arta gravării pe lemn în relief, fie unul dintre procedeele acestei arte, fie clișeu și reproducerea obținute prin unul din aceste procedee.

YELLOWING

– îngălbenire a hârtiei.

LISTA ABREVIERILOR

- AARMSI – Analele Academiei Române, Memoriile Secțiunii Istorice – București.
AMN – Acta Musei Napocensis. Muzeul de Istorie a Transilvaniei – Cluj-Napoca.
BSMR – Buletinul Societății Numismatice Române – București.
CIA – Comitetul Internațional al Arhivelor.
CI – Cercetări Istorice. Muzeul de Istorie al Moldovei – Iași.
m.l. – metri liniari.
MO – Mitropolia Olteniei – Craiova.
Peuce – Peuce. Muzeul „Delta Dunării” – Tulcea.
RA – Revista Arhivelor.
RI – Revista de Istorie. Academia Română – București.
RRH – Revue Roumaine d’Histoire – București.
Sargetia – Sargetia. Acta Musei Devensis, Muzeul Județean Hunedoara – Deva.
SCIVA – Studii și Cercetări de Istorie veche și Arheologie. Institutul de arheologie – București.
Studii Clasice – Studii Clasice – București.
Studii RI – Studii Revista de Istorie – București.
u.a. – unități arhivistice.

ACTUL UNIRII

VOTAT DE SFATUL ȚĂRII
LA 27 MARTIE ST. V. 1918.

ÎN NUMELE POPORULUI BASARABIC, SFATUL ȚĂRII DECLARĂ:
REPUBLICA DEMOCRATICĂ MOLDOVENEASCĂ (BASARABIA).
ÎN NOTĂRELE EI ÎNTRU PRUT, NISTRU, DUNĂRO, MARCA
NEGRĂ ȘI VECHILE GRANITE CU AUSTRIA, RUPTĂ DE
RUSIA ACUM O SUTĂ ȘI MAI SINC DE ANI DIN TRUPUL
VECHI MOLDOVE, ÎN PUTEREA DREPTULUI ISTORIC ȘI
DREPTULUI DE NEAM PE BAZA PRINCIPIULUI CĂ NOROA-
DELE SINGURE SĂ-ȘI HOTĂRĂȘCĂ SOARTA LOR DE AZI
ÎNAINTE ȘI PENTRU TOTDEAUNA, SE UNEȘTE
CU MAMA SA ROMÂNIA.

TRĂIASCĂ UNIREA BASARABICI -
CU ROMÂNIA
DE-A PURURI ȘI TOTDEAUNA!

PREȘEDINTELE SFATULUI ȚĂRII,

ION INCULEȚ.

VICE-PREȘEDINTE

PAN. HALIPPA.

SECRETARUL SFATULUI ȚĂRII